

J a n u a r

DOGADA.II OPSTEG KARAKTERA

- /.* januar — U Vašingtonu, na konferenciji predstavnika vlada SAD V. Britanije, SSSR-a, Kino i još 22 zastupljene države, potpisana Deklaracija Ujedinjenih nacija. Potpisnice su preuzele obavezu da će rat protiv sila Osovine i njihovih pristalica nastaviti do kapitulacije neprijatelja i da neće zasebno zaključivati mir ili primirje. Na kraju se kaže da ovu deklaraciju mogu da prihvate i svi drugi narodi koji sada ili u budućnosti pruže materijalnu pomoć ili doprinos borbi protiv hitlerizma.
- Otpočelo izvlačenje nemačke 113. divizije iz zapadne Srbije za istočni front.
- Prvi bugarski okupacioni korpus otpočeo smenu nemačke 717. pešadijske divizije u jugoistočnoj Srbiji.
- CK KPJ uputio direktivno pismo Centralnom komitetu KP Slovenije: obavještava ga o toku i rezultatima tzv. I neprijateljske ofanzive i o ulozi četnika; zahteva brižnije čuvanje kadrova; nalaže da se pojača organizaciono učvršćenje Partije i naglašava njena rukovodeća uloga, da se razvija OF, pojača mobilizacija u NOP odrede, radi na formiranju proleterskih bataljona; ukazuje na greške CK KP Slovenije (nedovoljan rad na jačanju NOP odreda, kasno preduzimanje mera za čuvanje kadrova, pogrešni stavovi u rezoluciji OF) i na potrebu da se pojača organizacija u Slovenačkom primorju i uspostavi veza sa KP Italije i sa KP Austrije u Koruškoj; traži da se odlučnije kritikuje politika izbegličke vlade Kraljevine Jugoslavije i njenih eksponenata u zemlji i da se ističe povezanost NOB-a sa borbom naroda SSSR-a.
- Us. Bijelim Vodama (na Romaniji) izašao prvi broj »Radio-biltena«, koji je Izdavao VŠ NOP odreda Jugoslavije.
- 2.* januar VŠ NOP odreda Jugoslavije izdao uputstvo Izvršnom odboru OF Slovenije: priči širokoj mobilizaciji u NOP odrede; izvoditi akcije radi obrazovanja i proširenja slobodnih teritorija; još više raditi na učvršćenju jedinstva oslobođilačkih snaga; odbore OF sve više isticati kao organe koji će već sutra postati nosioci celokupne vlasti slovenačkog naroda.
- 3.* januar Opuномоćeni komandujući general u Srbiji izdao zapovest za tzv. II neprijateljsku ofanzivu u istočnoj Bosni protiv glavnine partizanskih snaga VŠ NOP odreda Jugoslavije: jednovremenim koncentričnim napadom iz Višegrada, Zvornika, Tuzle i Sarajeva, potisnuti, okružiti i uništiti ih na prostoru Vlasenica, Han-Pijesak, s 21jebovi. Taj zadatak su dobili nemačka 342. i 718. pešadijska divizija i jedan bataljon nemačke 714. pešadijske divizije, sedam domobranskih bataljona, šest haubičkih divizionara, dve pionirske i jedna železnička četa i dve eskadrile izviđačke avijacije. Za početak operacija određen je 15. januar.
- 5.* januar VS NOP odreda Jugoslavije izdao Komandi mesta Sokoiac naređenje da pomoćni aerodrom kod Sokolca hitno osposobi za spuštanje sovjetskih aviona koji bi doneli obećanu pomoć. Taj aerodrom treba da posluži i nekim avijatičarima koje je KPJ pridobila u domobranskoj avijaciji i koji su bili spremni da u svojim aparatima pređu na stranu partizana.
- Januar p.* VŠ NOP odreda Jugoslavije uputio GS NOP odreda za Hrvatsku direktivu u ve/i sa razvojem NOB-a u Hrvatskoj. Direktivom je celo područje Hrvatske podeljeno na četiri operativne zone i svakoj zoni je orijentirno određen broj NOP odreda VS je naredio: partizanska dejstva proširiti na celu teritoriju Hrvatske; glavnim snagama dejstvovati na komunikacijama; pojačati rad na učvršćenju NOP odreda; više politički raditi u jedinicama i s narodom; ne primati frontalne borbe, veće napore ulagati u uvlačenje hrvatskog stanovništva u partizanske jedinice.
- VŠ NOP odreda Jugoslavije i CK KP.T uputili CK KPH i GŠ NOP odreda za Hrvatsku direktivu: od sitnijih akcija proći na koordinirano akcije nekoliko partizanskih jedinica radi osvajanja oružja i municije, u koju svrhu iskoristiti i nezadovoljstvo u jedinicama NDH; proširiti slobodnu teritoriju u Lici i Kordunu; narodu objašnjavati izdajničku ulogu Vladimira Mačeka i Ante Pavelića NO; odbore ne opterećivati vojnim zadacima; čuvati kadrove; prikupiti oko 300 najboljih boraca iz Hrvatske koji bi u datom momentu ušli u sastav 1 proleterske NOU brigade.

CK KPJ uputio Oblasnom komitetu KPJ za Sandžak direktivno pismo u kome ukazuje na političku situaciju u Sandžaku i postavlja zadatke: još šire okupljanje naroda u borbi protiv okupator^a) i njegovih lugu.

8. januar — CK KPJ uputio direktivno pismo instruktoru PK KPJ za Srbiju i OK KPJ za Vašington: jačati litičai Partije i rila selu: pr^a irivati i učvršćivati NOP odrede; čuvati i uzdizati kadrove: stupiti u vezu sa punktom PK KPJ za Srbiju u Beogradu, kome dostaviti ovu direktivu > ostale materijale: to isto dostaviti i okružnim komitetima u zapadnoj Srbiji i Šumadiji.
- Vrhovni komandant NOP odreda Jugoslavije Josip Broz Tito uputio GS NOP odreda Srbije direktivu o stvaranju i jačanju NOP odreda u svim krajevima Srbije i o njihovim opštim zadacima i rasporedu, kao i o načinu i taktici borbe protiv okupatora i četnika.
- VŠ NOP odreda Jugoslavije naredio Slabu Kalinovičkog NOP odreda da energičnije izvodi akcije na svom području i da sadejstvuje s jedinicama Durmitorskog NOP odreda.
9. januar — VŠ NOP odreda Jugoslavije naredio Štabu Fruškogorskog NOP odreda da se stavi pod komandu Glavnog štaba NOP odreda za Hrvatsku, dao mu uputstva u pogledu jačine i sastava njegova odreda, odredio mu zadatke i ukazao mu na način izvođenja akcija (pri čemu će voditi računa o specifičnim uslovjima kraja u kome će dejstvovati).
10. januar — CK KPJ uputio CK KP Slovenije direktivno pismo u kome mu ukazuje na put kojim treba da idu OF i njeni terenski odbori, na neprijateljske pojave u OF i izvan tije i na potrebu da časopis "Delo" što redovnije izlazi.
11. januar — CK KPJ i VŠ NOP odreda Jugoslavije, u cilju stupanja što većeg dela stanovništva u borbu, doneli odluku o stvaranju dobrovoljačke vojske. VŠ je izdao naređenje da se na teritoriji Bosne i Hercegovine (a, po mogućnosti, i u ostalim krajevima Jugoslavije) pristupi stvaranju narodnooslobodilačkih dobrovoljačkih odreda. Povodom toga on je tada uzeo nov naziv: VŠ NOP i DV Jugoslavije^a.
- U Dubrovniku potpisan preliminarni sporazum između predstavnika četničke Komande operativnih jedinica istočne Bosne i Hercegovine i Štaba italijanskog 6. armijskog korpusa, u kome se, pored ostalog, kaže da četnici neće nikada upotrebiti oružje protiv Italijana.
12. januar U Vašingtonu, na sednici Zajedničkog komiteta načelnika štabova V. Britanije i SAD, uz prisustvo predsednika SAD Franklina Ruzvelta i predsednika vlade V. Britanije Vinstona Čerčila, odlučeno da se deo trupa SAD prebaci u severnu Irsku i pristupi pripremama za iskrcavanje u severnu Afriku.
13. januar VS NOP i DV Jugoslavije uputio Štabu Romanijskog NOP odreda uputstvo o načinu dejstva, rasporedu jedinica i obezbeđenju pozadine u toku predstojeće neprijateljske ofanzive.
14. januar Izbeglička vlada Kraljevine Jugoslavije potpisala Deklaraciju Ujedinjenih nacija o ratnim zločincima.
15. januar U Londonu potpisan nacrt tzv. Balkanske unije: sporazum između grčke i jugoslovenske izbegličke vlade o uzajamnoj ispomoći u borbi za obnovu monarhija i starog društvenog poretka.
- U istočnoj Bosni otpočela tzv. II neprijateljska ofanziva. U dve etape (Romanijsko-birčanska i druga ozrenska operacija) do 7. februara 1942. jake nemačke, ustaške i domobranske snage (preko 35.000 vojnika) podržane avijacijom, uz pomoć četnika, ovladale su komunikacijama u centralnom delu istočne Bosne (od r. Drine do r. Bosne). Zahvaćene jedinice (1. proleterska NOU brigada, Romanijski, Birčanski, Zvi jezda^a i Ozrenski NOP odred, ne upuštajući se u frontalne borbe, sačuvala su živu silu i u dvadesetpetodnevni borbama naneli neprijatelju znatne gubitke i po prolasku neprijateljskih glavnih kolona ponovo ovladale izgubljenim delovima slobodne teritorije.
- U Višegradu održan sastanak između predstavnika četničke Komande istočne Bosne i Hercegovine, i predstavnika nemačkih i italijanskih komandi iz Višegrada, na kome je postignut sporazum da četnici napuste položaje i omoguće slobodan prolaz okupatorskih jedinica, napadaju partizane i daju informacije o njihovom kretanju.

^a Tačan datum pminerir naziva VS NOP odreda Jugoslavia- : VS NOP i PV fti**
 «lavlje nije se mogao sa sigurnosnu utvrditi Valvorovauilje je dn ir lo »ll<> 11. I IM3

- Januar p.p.* — Po odluci CK KPJ, u Zagreb stigli sa oslobodene teritorije iz istočne Bosne članovi Organizacionog sekretarijata CK KPJ za neoslobodene krajeve Ivo Lola Ribar i, potom, Edvard Kardelj. Ovaj organ je imao zadatak da uspostavi čvrste veze sa rukovodstvima ustanka u Hrvatskoj, Sloveniji Srbiji i Makedoniji i ostvari Sto neposredniji uticaj CK i VŠ na razvoj partijskih organizacija, NOP odreda i NO jdbora u tim delovima Jugoslavije.¹
- Vrhovni komandant NOP odreda Jugoslavije Josip Broz Tito uputio pismo Operativnom Štabu bosanskih četnika: osuđuje razbijačku i izdajničku delatnost četničkih starešina i predlaže sastanak na kome bi se vodili pregovori o sporazumu za zajedničku borbu protiv okupatora i kvislinga.
- CK KPJ. PK KPJ za BiH VŠ NOP odreda Jugoslavije i GŠ NOP odreda za BiH uputili zajednički proglas narodima Bosne i Hercegovine: ističu jedinstvo u borbi protiv okupatora i domaćih izdajnika ustaša i četnika, kao jedini način za obezbeđenje opstanka i oštro osuđuju bratoubilačku borbu i masovno klanje nevinog stanovništva.
- Januar il.p.* — VŠ NOP i DV Jugoslavije izdao proglas narodima Bosne i Hercegovine: raskrinkava izdajničku ulogu četničkih vođa Jezdimira Dangića, Boška Todorovića, Radovana Dekića, Kamenka Jevtića. Aćima Babica. Serglja Mihajlovića i drugih, koji su izazvali krvoproliće u Bosni, poziva Srbe, Hrvate i muslimane da stupe u zajedničku borbu protiv okupatora, ustaša i četnika.
- 1H. januar* — U Berlinu predstavnici fašističke Nemačke, Italije i Japana potpisali vojnu konvenciju kojom su određene osnovne linije zajedničkih operacija protiv antifašističke koalicije s tim što je Japan u odnosu na Sovjetski Savez ostao i dalje u položaju iščekivanja.
- 19. januar* — Predsednik vlade Kraljevine Italije Benito Mussolini izdao dekret o regulisanju odnosa između vojnih i civilnih vlasti na anektiranom području Jugoslavije, kojim se »odbrana javnog reda« poverava vojnim vlastima.
- 20. jarmar* — Bugarski 1. okupacioni korpus (6, 17. i 21. divizija) završio okupiranje teritorije Srbije ograničene sa severa linijom s. Rgotina — s. Zlot - s. Despotovac — s. Jäsenovo — s. Mileševo, sa zapada linijom Kragujevac — Kraljevo (isključeno) — Kosovska Mitrovica. sa juga linijom s. Babin Most — s. Velja Glava i sa istoka ranijom demarkacionom linijom između Srbije i Bugarske.³
- 21. januar* — U Libiji otpočela nemačko-italijanska ofanziva.
- Na pl. Jahorini. po narednju VŠ NOP i DV Jugoslavije. od razbijenih četničkih jedinica formiran Jahorinski NO dobrovoljački odred
- 22. januar* — Izbeglička vlada Kraljevine Jugoslavije proglasila četnike »jugoslovenskom vojskom u otadžbini«.
- Sovjetska vlada sa čehoslovačkim predstavnicima zaključila sporazum o zajmu za izdržavanje čehoslovačkih vojnih jedinica koje su se nalazile na teritoriji Sovjetskog Saveza.
- Vrhovni komandant NOP i DV Jugoslavije Josip Broz Tito naredio Štabu Romanijskog NOP odroda da zaštiti stanovništvo od okupatorsko-ustaškog terora i da otpočne formiranje dobrovoljačkih odreda.
- 22. januar* — VS NOP i DV Jugoslavije naredio Štabu Pračanskog bataljona da spreči prodor neprijatelja prema Goraždu i Ustikolini i da formira dobrovoljačke čete.
- 25. januar* — II Foči stigli CK KPJ i VŠ NOP i DV Jugoslavije. Za vreme boravka u Foči. do 10. maja to je tzv. fočanski period, oni su doneli niz krupnih odluka u cilju razvoja NOB-e. Razvijena je živa politička i kulturno-prosvetna aktivnost u gradu i okolini, pa su iskustva u tome radu preneti i u ostale krajeve Jugoslavije.
- 20. januar* — Vrhovni komandant NOP i DV Jugoslavije Josip Broz Tito obavestio delegata Vrhovnog štaba pri Glavnom štabu NOP i DV za BiH Svetozara Vukmanovića Tempa o organizovanju prvih jedinica dobrovoljačke vojske u istočnoj Bosni i o predstojećim zadacima I. proleterske NO1.^r brigade. Romanijskog NOP odreda i delova Durmitorskog NOP odreda.

¹ Ivo Lola Ribar je stigao u Zagreb 8. I 1942.

³ Prema Bečkom sporazumu između Nemačke i Italije od 20. aprila 1941. Bugarska je okupirala jugoistočni deo Srbije — vrarijski i pirotski okoli (tarlański rari brodski, nūavski. lužnički. bosiljgradski, masurčki, potjnmčki, prečevski : očmški srez i delove belopalanačkog i vlasotinačkog sreza), teritoriju severozapadno od Zaječara (između Tlmoka i državne granice) i manje područje Kosmeta (deo liroševačkog i gnjllanskog sreza).

- »7. januar ~ Clan Politbiroa CK KPJ Aleksandar Ranković uputio PK KPJ za Srbiju pismo u kome nalaže: neodložno uspostaviti vezu između okružnih komiteta u istočnoj Srbiji i PK KPJ za Makedoniju: raditi na učvršćivanju i proširivanju NOP odreda u istočnoj Srbiji: povezati se sa bugarskim vojnicima i pozvati ih da prestanu biti oružje u rukama reakcionarne bugarske vlade i da stupe u partizane; pojačati i politički osamostaliti Povereništvo PK KPJ za istočnu Srbiju.
29. januar — Potpisan ugovor o savezu između SSSR-a, V. Britanije i Irana: predviđeno je da britansko-sovjetske snage napuste Iran u roku od 6 meseci po okončanju rata protiv sila Osovine, a iranska vlada se obavezala da SSSR-u i V. Britaniji dozvoli neograničenu upotrebu, kontrolu i održavanje svih komunikacija, aerodroma i pristaništa na svojoj teritoriji.
- CK KPJ uputio svim političkim komesarima direktivno pismo o strukturi i zadacima partijskih organizacija u bataljonima. Pred organizacije se postavlja da naročitu pažnju obrate učvršćenju partijske borbi za lik komunista—partizana i podizanju političkog i ideološkog nivoa članstva.
30. januar — U Beogradu otpočeli trodnevni razgovori između predstavnika nemačkih okupacionih vojnih i civilnih vlasti, predsednika kvislinške vlade Srbije Nedića i četnika iz istočne Bosne o zajedničkoj borbi protiv NOP i DV Jugoslavije. Tada je rešeno (a docnije opozvano) da se 17 srezova istočne Bosne izuzme iz NDH i pripoji «kupiranoj Srbiji.
- U Rimu načelnik italijanske Vrhovne komande general Ugo Kavaluro primio italijanskog guvernera Crne Gore Pircija Birolija i, razmotrivši vojno-političku situaciju u Crnoj Gori, obećao mu pojačanje okupacionih snaga.
- Vrhovni komandant NOP i DV Jugoslavije Josip Broz Tito obavestio GS NOP odreda za Crnu Goru i Boku o vojno-političkoj situaciji u istočnoj Bosni i razbijanju okupatorsko-kvislinških ofanzivnih dejstava na tom području.
31. januar — U Zagrebu održan sastanak između opunomoćenog komandujućeg generala u Srbiji Paula Badera, opunomoćenog generala u NDH Edmunda Glajze-Horstenaua nemačkog poslanika u NDU Zigfrida Kašea, poglavnika NDH Ante Pavelića i doglavnika Slavka Kvaternika. Oni su razmotrili situaciju u istočnoj Bosni i resili da civilnu vlast i dalje vrše organi NDH a da se sve ustaške i domobranske snage toga područja potčinio nemačkoj 718. pešadijskoj diviziji.
- Januar k. — CK KPJ, VS NOP i DV Jugoslavije i PK KPJ i GS NOP i DV za BiH izdali proglas narodima Bosne i Hercegovine: iznose nedela nemačkih i italijanskih okupatora i njihovih slugu — ustaša, nedićevaca, ljotičevaca i četnika; pozivaju Srbi, Hrvate i muslimane da se zajednički bore protiv okupatora, ustaša i četnika; posebno pozivaju domobranske vojnike, podoficire i oficire da okrenu oružje protiv ustaša i okupatorskih vojnika i da pređu na stranu partizana.
- VS NOP i DV Jugoslavije uputio poziv srpskom življu sreza fučanskog da stupe u jedinice NOP i DV Jugoslavije i bori se protiv okupatora i domaćih izdajnika
- VS NOP i DV Jugoslavije naredio Stabu Crnogorsko-smidžačkog NOP odreda da zapadni Sandžak očisti od četnika i da organizuje narodnu vlast
- U oslobođenoj Foči formirana partizanska bolnica, koja je primila promrzle borce I proleterske NOU brigade pošlo napornog marša preko pl. Ifimana
- Januar — Va NOP i DV Jugoslavije formirao Glavnu intendanturu, čiji je zadatak da snabdeva jedinice hranom, odećom, obućom i drugim potrebama.
- VS NOP i DV Jugoslavije naredio svim štabovima NOP odreda i Stabu 1. proleterske NOU brigade da formiraju vojne sudove i odredio sastav i nadležnost tih sudova.
- VŠ NOP i DV Jugoslavije ustanovio zvanje narodnog heroja najveće priznanje borcima, komandirima, komandantima i političkim komesarima koji se svojim junštvom i požrtvovanošću naročito istaknu u borbi protiv okupatora i domaćih izdajnika.
- Južno od Budve iskrcala se iz podmornice englesko-jugoslovenska misija koju su sačinjavali dva Engleza (major Terens Aterton i podoficir radio-telegrafist) i jedan Jugosloven (avijatičarski poručnik bivše jugoslovenske vojske Nedeljković). Misiju su jedinice Lovčenskog NOP odreda prihvatile i dopratile do GS NOP odreda za Crnu Goru i Boku, koji se tada nalazio u s. Gostilju (kod Titor.rada).¹

¹ Ta misija je 19. marta 1942. stigla u Foču, u VS NOP i DV Jugoslavije. Odatle je 15. aprila odebegla četnicima Draže Mihačevića, a ovi su je pobili i opljačkali.

BOSNA I HERCEGOVINA

1. januar Na položajima oko s. Majdana (kod .lajca) dva bataljona 3. krajiškog KOP odroda, posle scdmčasovne borbe, razbili jedan bataljon domobranskog 9. pešadijskog puka 1 ovladali selom. Ubijeno i ranjeno 35, a zarobljeno 41) domobrana. Zaplenjeno: 2 mitraljeza, 4. p. mitraljeza i 80 pušaka.
2. januar Između Prijedora i Kozarca I. četa 2. bataljona 2 krajiškog NOP odreda porušila železničku prugu, srušila oklopni voz i zarobila 16 domobrana.
- U s. Pipercima (kod Brčkog), u borbi protiv delova domobranskog 6. pešadijskog puka, poginuo komandir čete u Majevičkom NOP odredu Krsto Bjeletić Krcun, narodni heroj.
3. januar U s. Risovcu (kod Bos. Petrovca) otpočela dvodnevna okružna konferencija KPJ za Drvar; analizirano je stanje svih partijskih organizacija, imenovan je OK SKOJ-a i doneti su zaključci da se u svim selima formiraju opštinski NO odbori i da otpočne razoružavanje četnika.
4. januar U Lastvi (kod Trebinja), na inicijativu Štaba Hercegovačkog NOP odreda, održano savetovanje predstavnika Hercegovačkog i Nikšićkog NOP odreda. Odlučeno je da se, radi uspešnije borbe protiv okupatora i četnika na graničnom sektoru, koordiniraju dejstva crnogorskih i hercegovačkih jedinica, pa je, u tom cilju, formiran zajednički Oporati%ni štab (nosio naziv Privremeni operativni štab NOP odreda za Herceogvinu).
- Nekoliko stotina milicionera iz Borča. predvođeni žandarmimu i Ustašama, zauzeli i spalili srpska sela Bođežište i Vratio, ali su protivnapadom 1. gatačkog partizanskog bataljona Hercegovačkog NOP odreda i Pivske partizanske čete Durmitorskog NOP odreda razbijeni. Gatački četnički odred nije hteo pomoći odbranu sela, ali je posle borbe spalio muslimanska sela Bahore i Mrdenoviće.
- Januar p. Na Romaniji umnožen članak Moše Pijade »Za šta se bore partizani u Bosni i Hercegovini«, u kome su detaljno objašnjeni linija KPJ, ciljevi NOB-a i tadašnja situacija u zemlji i svetu. Kao brošura, članak je, preko partijskih organizacija, rasturan u Bosni i Hercegovini gde je doprineo pravilnijem usmeravanju narodnooslobodilačke borbe.
- 5/6. januar Delovi 3. krajiškog NOP odreda zauzeli i spalili ž. st. Kumar (na pruzi Travnik D. Vakuf).
- Delovi 1. bataljona 2. krajiškog NOP odreda zauzeli Blagaj (na pruzi Prijedor — Bos. Novi) i spalili ž. st., sve državne zgrade, tvornicu gipsa i uređaje žičane železnice. Time su pruga i put Prijedor — Bos. Novi bili prekinuti više meseci. Posada (jedan vod 7. čete domobranskog 12. pešadijskog puka) uglavnom je zarobljena.
- Osam partizana 2. krajiškog NOP odreda upali u oklopni voz na železničkoj pruzi Prijedor — Bos. Novi i razoružali posadu od 20 domobrana. Akcija nije potpuno uspela, jer je ložać odmah pokrenuo voz, te su partizani morali iskočiti na ulazu u Prijedor.
6. januar Partijska organizacija Tuzle, preko simpatizera i drugih građana na koje je imala uticaj, sprečila pokolj Srba i Jevreja, pripreman od strane vukovarskih ustaša
6. januar U s. Sajkovićima (kod Livna), na sastanku štabova 1. krajiškog i Dinarsko-dalmatinskog NOP odreda, odlučeno da delovi 1. krajiškog NOP odreda u Livanjskom polju uđu u sastav Dinarsko-dalmatinskog NOP odreda.
- Delovi Ljubomirskog bataljona četničkog 1. hercegovačkog puka napali jedan voti bataljona »Luka Vukalović« Hercegovačkog NOP odreda. Time su četnici u Hercegovini otpočeli otvorenu oružanu borbu protiv NOP-a.
- Kod Klenka (na komunikaciji Trebinje — Bileća), iz zasede, Lastvanska čela bataljona »Luka Vukalović« Hercegovačkog NOP odreda, bez vlastitih gubitaka, uništila snabdevačku auto-kolonu (7 vozila) i ojačanu četvu italijanske divizije »Marke« koja je tu kolonu pratila.
7. januar U s. Ivančićima (kod Sarajeva) otpočelo dvodnevno pokrajinsko savetovanje KPJ za Bosnu i Herceogvinu¹, kome su prisustvovali generalni sekretar KPJ Josip Broz Tito i nekoliko članova CK KPJ. Na savetovanju su istaknute sledeće greške: kolebljiv stav prema četnicima, nesređivanje slobodne teritorije, zanemarivanje organizovanja partijskog rada i preuzimanje vojnih dužnosti, nebudnost, nepodizanje mladeg komandnog kadra i sporost u formiranju pokretnih udarnih jedinica. Zauzet
- ¹ Predstavnici Obtasnoš komiteta KPJ za Bos. krajinu, zbog zakaftnjenja. nisu prisustvovali.

- jc pravilan stav u pitanju odnosa sa četnicima i donete su značajne odluke u pogledu učvršćivanja partizanskih jedinica, formiranja NO dobrovoljačkih odreda i napuštanja frontalnog ratovanja.
- Na Crepoljskom (kod Sarajeva) delovi 1. proleterske NOU brigade i NOP odreda "Zvijezda" razoružali tri četničke čete, zaplenivši 162 puške i 2 mitraljeza.
- Delovi Majevičkog NOP odreda zauzeli ž si Modran (na pruzi Bijeljina — Ugljevik) i zarobili vod domobrana.
- Kod s. Bijele delovi Konjičkog partizanskog bataljona Hercegovačkog NOP odreda razbili čet u ustaške Crne legije i odbacili je u Konjic.
- ft. januar* U Brčkom ustaška policija provalila mesnu partijsku organizaciju. Pored MK i nekih ćelija KPJ provaljeni su i odbori AFZ-a i NO fonda i veze s domobranima. Do 5. februara uhapšeno je preko 60 komunista i rodoljuba.
9. januar Delovi 750. puka nemačke 718. pešadijske divizije sa dva puka domobranske 4. pešadijske divizije izvršili iz dolina reka Spreče i Bosne neuspeo koncentričan napad na Ozrenski NOP odred.
10. januar Kod s. Rakovica (na putu Banja Luka — Silnica) delovi 3 krajiškog NOP odreda razbili jednu domobransku čet u i zarobili čitavu komoru (12 saonica hrane i municije).
- U. januar* — Jedan vod 2. krajiškog NOP odreda razoružao stražu kod železničkog mosta u s. Brežićanima (na pruzi Prijedor — Bos. Novi), srušio most i. uz pomoć seoskih rezervnih četa (omladinaca koji su vojno-politički obučavani i pripremani za stupanje u odred), pokidao prugu i tt veze u dužini od 2,5 km.
- Kod s. Pritoke (blizu Bihaća) delovi 3. bataljona 1. krajiškog NOP odreda, u dva maha, uništili domobransku komoru i pratnju koje su pokušali da opkoljenoj domobranskoj posadi u s. Ripču doture borbene i druge potrebe.
- 12/13. januar — Na ž. st. Dragotinji (na pruzi Prijedor — Bos. Novi) jedna četa 1. bataljona 2. krajiškog NOP odreda razoružala vod domobrana i demolirala železničku stanicu i stanična postrojenja.
- Delovi Ozrenskog NOP odreda izvršili neuspeo napad na inilicijsku posadu u s. Turiji (kod Puračića). U borbi je poginulo 14 boraca, među kojima politički komesar Udarnog bataljona Pero Dokić i komandir Rudarske čete Miloš Kupres, narodni heroji.
- Kod sela Pritoke (blizu Bihaća) delovi 3. bataljona 1. krajiškog NOP odreda uništili neprijateljsku komoru i njenu pratnju (manje dolove domobranskog 2. pešadijskog puka) kada su ove pokušale da se iz Bihaća probiju do okružene posade u selu Ripču.
14. januar — Komandant četničke Cerske brigade pokušao da delove Ozrenskog NOP odreda stavi pod svoju komandu. Jedan partizanski vod koji se tome odupro četnici su razoružali.
15. januar — Nemačka 342. i 718. pešadijska divizija i delovi domobranskog 2. i 3. korpusa, jačine 30.000—35.000 vojnika, uz podršku četiri eskadrile avijacije, otpočeli desetodnevnu romanijsko-birčansku operaciju za uništenje partizanskih snaga na prostoriji: Sarajevo, Višegrad, Zvornik, Tuzla, Vareš. Neprijatelj je u toku prva dva dana probio ustaničke položaje i potom prodro na oslobođenu teritoriju, uglavnom u zahvatu komunikacija, ali nije uspeo da uništi partizanske snage, koje su se delom probile na susednu teritoriju, a dolom povukle dublje u planinske predele, u tim borbama neprijatelj je imao oko 400 mrtvih, ranjenih i zarobljenih a 464 promrzla vojnika.
- Četnička komanda istočne Bosne i Hercegovine — dogovorivši se istog dana sa predstavnicima italijanske i nemačke komande u Višegradu — naredila svim četničkim jedinicama u istočnoj Bosni da nemačkim jedinicama omoguće slobodan prolaz na svim pravcima i da im daju sva obaveštenja o partizanskim jedinicama.
- Oko dva bataljona domobrana i ustaša iz Jasenovca potisnuli čet u 2. krajiškog NOP odreda, upali u slobodna sela pod pl. Prosarom • Gradinu, Cuklinac i Draksenie i zaklali preko 150 lica. zapalili preko 100 kuća i opljačkali svu stoku.
- Januar p. p.* — U s. Srednjem (kod Sarajeva), na inicijativu PK SKOJ-a za BiH. predstavnici oblasnih, okružnih, sreskih i mesnih komiteta SKOJ-a Bosno i Hercegovine održali savetovanje na kome su, sagledavši stanje organizacije, doneli rešenja o otklanjanju slabosti i o proširenju okružnih komiteta SKOJ-a, izvršili pripreme za formiranje organizacija NOSOBiH-a i pokrenuli izdavanje lista "Riječ bosansko-hercegovačke omladine".

- U selima oko Bos. Petrovca 3. bataljon 1. krajiškog NOP odreda razoružao preko 60 četnika. Time je na sektoru tog odreda, posle krize, otpočela odlučna borba i protiv četnika.
- Četnička Komanda operativnih jedinica istočne Bosne i Hercegovine, u cilju obmane srpskog naroda, uputila snage 4. i 6. grupe udarnih četničkih odreda (oko 20 bataljona) u napad na ustaško uporište s. Borač. U desetodnevnim borbama, ustaše i milicija su opljačkali i popalili dvanaest srpskih sela a četnici jedanaest muslimanskih sela, i pri tom pobili po nekoliko stotina ljudi, žena i dece.
- Januar d.p.* Tri bataljona Hercegovačkog NOP odreda napala bataljon italijanske divizije »Marke« u s. Planoj. Obavešten o napadu, neprijatelj je intervenisao jednim ojačanim bataljonom iz Bileće, zbog čega napad nije uspeo.
16. januar Nastupajući iz Višegrada, ojačani 698. puk nemačke 342. pešadijske divizije ušao u Rogaticu, pošto se Rogatički bataljon Romanijskog NOP odreda uglavnom rasuo a četnici predali nemačkim jedinicama.
- 16/17. januar — U s. Petrovićima (kod Sekovića) Birčanski NOP odred iznenadio i uništio ojačanu 24. četu 3. bataljona domobranskog 3. pešadijskog puka i zaplenio 120 pušaka, 13 p. mitraljeza, 2 mitraljeza i 2 minobacača 81 mm.
- Jedna četa 3. bataljona 2. krajiškog NOP odreda zauzela i spalila ž. st. Hadžimehtić (na pruzi Prijedor — Banja Luka) i zarobila vod domobrana.
17. januar — Devedeset osam seljaka s. Jablanice na pl. Majevidi doneli rezoluciju protiv četnika zato što su oni pljačkali i terorisali srpske seljake i klali muslimane koji su za vreme ustaškog terora štitili Srbe. Slične su rezolucije donete i u drugim selima Majevice i Semberije.
- Delovi nemačke 342. pešadijske divizije ušli u Srebrenicu.
- Ojačani 697. puk nemačke 342. pešadijske divizije ušao u Vlasenicu, koju su četnici, po prethodnom dogovoru, napustili.
- Delovi 1. krajiškog NOP odreda zauzeli uporište Ripač (kod Bihaća), čija se posada izvukla preko Une.
- 17/18. januar — Jedna četa 2. krajiškog NOP odreda spalila ž. st. Dragotinju (na pruzi Prijedor — Bos. Novi) i pokidala 2 km tt veza.
18. januar — Kod s. Kovanja (blizu Rogatice) ojačana četa 1. proleterske NOU brigade i manji delovi Romanijskog NOP odreda više časova zadržavali nastupanje delova 698. puka nemačke 342. pešadijske divizije iz Rogatice i time obezbeđivali izvlačenje VS NOP i DV Jugoslavije sa Glasinca na pl. Jahorinu.
- 18/19. januar — Delovi 2. krajiškog NOP odreda zauzeli i zapalili ž. st. Kozarac (na pruzi Banja Luka — Prijedor) i razoružali vod domobrana.
19. januar — I'K KPJ i GS NOP i DV za BiH uputili proglas narodu povodom otvorene izdaje četnika u istočnoj Bosni: detaljno objašnjavaju ciljeve i motive izdaje četničkog rukovodstva, njegovu povezanost sa okupatorom; pozivaju borce četničkih jedinica da stupaju u NOP odrede i zajedno s partizanima nastave oslobodilačku borbu; odaju priznanje partizanima istočne Bosne i pozivaju ih na još veće zalaganje u nepoštudnoj borbi protiv fašističkih okupatora i ustaških bandita.
- Delovi 1. bataljona 2. krajiškog NOP odreda izvršili prepad na Bos. Kostajnicu, i sa jednim vodom upali u grad i minirali gradski vodovod Bubnjaricu.
- 19/20. januar — Između ž. st. Blatne i Rudica (na pruzi Bihać — Bos. Novi) 2. bataljon 1. krajiškog NOP odreda uništio oklopni voz i porušio prugu.
- Bataljon »Vojvoda Momčilo« Durmitorskog NOP odreda, koji se privremeno nalazio pod komandom Kalinovičkog NOP odreda, ušao u Foču i razoružao 100 četnika.
20. januar — Nastupajući od Vlasenice, ojačani 697. puk nemačke 342. pešadijske divizije zauzeo Han-Pijesak, slomivši prethodnog dana odbranu 5. bataljona 1. proleterske NOU brigade i delove Birčanskog NOP odreda.
- Delovi nemačke 718. pešadijske divizije ušli u Sokolac, koji su prethodno napustili delovi Romanijskog NOP odreda.

21. januar
- Na ž. st. Pjenovac (na pruži Olovo — Han-Pijesak) jedna ojačana četa 1. bataljona 697. puka nemačke 342. pešadijske divizije, na skijama i konjima, iznenadila Šumadijski bataljon 1. proleterske NOU brigade i manje delove Romanijskog NOP odreda. U borbi je poginulo 59 partizana, među kojima i narodni heroji: komandant Romanijskog NOP odreda i član GS NOP i DV za BiH Slaviša Vajner Čiča, komandant Šumadijskog bataljona Milan Ilić Čiča i politički komesar Šumadijskog bataljona Dragan Pavlović Draganče.
 - U s. Bijelim Vodama (na Romaniji) jedna kolona 738. puka nemačke 718. pešadijske divizije iznenadila delove 2. bataljona 1. proleterske NOU brigade. Bočnim dejstvom jednog voda, Stab bataljona je izvukao svoje delove. Poginulo je 15 partizana, među kojima i komandir voda Radovan Petrović, narodni heroj.
 - Delovi 750. puka nemačke 718. pešadijske divizije, posle vrlo slabog otpora četnika, zauzeli Olovo.
 - Kod s. Ilovače (blizu Goražda) ustaše iz zasede ubile komandanta Pračanskog bataljona Romanijskog NOP odreda Milana Simovića, narodnog heroja.
22. januar
- Posle desetodnevne blokade 1. bataljon 2. krajiškog NOP odreda ušao u rudnik uglja u selu Lješljanu (kod Novog), iz kog se neprijatelj prethodno neopaženo izvukao.
 - Na konferenciji svih vojno-političkih rukovodilaca 1. krajiškog NOP odreda, u prisustvu delegata Glavnog štaba NOP i DV za Bosnu i Hercegovinu, pretresen celokupan rad. razjašnjena mnoga nejasna pitanja i izvršena reorganizacija tog odreda.
23. januar
- U s. Koritima (na putu Gacko — Bileća) delovi Banjsko-vučedolskog bataljona Nikšićkog NOP odreda zarobili štab Graničnog bataljona četničkog 1. hercegovačkog puka.
 - U s. Koluniču (kod Bos. Petrovca) delovi 3. bataljona 1. krajiškog NOP odreda zarobili 21 italijanskog vojnika.
 - Na Vračevici (na putu Trebinje — Bileća) Bilečki bataljon Hercegovačkog NOP odreda i Banjsko-vučedolski bataljon Nikšićkog NOP odreda uništili zaštitnicu 56. puka italijanske divizije »Marke« (jednu ojačanu četvu) i zaplenili. između ostalog 2 topa.
24. januar
- Kod s. Medenog Polja (blizu Bos. Petrovca) dva voda 3. bataljona 1. krajiškog NOP odreda razbili jednu ojačanu četvu italijanske divizije »Sasari« i manji broj Četnika (oko 300 vojnika) te ubili i ranili oko 80 vojnika i oficira, zarobili 2 oficira i zaplenili 80 pušaka, 2 p. mitraljeza, 1 mitraljez i 2 topa 65 mm.
25. januar
- Otpočeo trodnevni marš glavnine 1. proleterske NOU brigade. Sa GS NOP i DV i PK KPJ za BiH, ona se, po dubokom snegu, na temperaturi od -32°C , kretala iz s. Gajeva (kod Olova) preko pl. Ozrena (sarajevskog), Sarajevskog polja i pl. Igmana do s. Presjenice (kod Trnova). Poslednja, najteža, etapa marša — od s. Kremeša, koja je trajala 18 časova, poznata je kao »igmanski marš«. Usled smrzavanja, iz stroja su izbačena 172 borca (od oko 730). Brigadu je VS NOP i DV Jugoslavije pohvalio zbog samopregora i zalaganja u toku ovog marša.
 - Grupa partizana 3. krajiškog NOP odreda, uz pomoć aktivista NOP-a iz grada, upala u Kotor-Varoš i iz mesne bolnice odnela lekove, zavojni materijal i hirurške instrumente.
 - Delovi 2. krajiškog NOP odreda zauzeli veći deo Kozarca i spalili arhive u državnim ustanovama, ali posadu nisu likvidirali.
 - Na konferenciji u s. Rorama (kod Glamoča) Glamočki bataljon »Budućnost«, 3. krajiškog NOP odreda proglasio se četničkim.
27. januar
- Ojačani Pljevaljski bataljon Crnogorsko-sandžačkog NOP odreda zauzeo Cajniče, koje su držali četnici.
 - Delovi Durmitorskog NOP odreda i 4. bataljon 1. proleterske NOU brigade ušli u Goražde i razoružali bataljon četnika.
 - Italijanske snage iz Ključa, uz pomoć i zaštitu četničkog bataljona »Petar Kočić«, doturile opkoljenom garnizonu u Mrkonjić-Gradu borbene potrebe i ojačale ga novim snagama.

28. januar — Us. Baljeima (kod Bileće) po naređenju Privremenog operativnog štaba NOP odreda za Hercegovinu formiran 1. hercegovački udarni bataljon (u početku imao naziv: Hercegovačko-crnogorski udarni bataljon).
29. januar — Nemačka 718. pešadijska divizija, 697. puk nemačke 342. pešadijske divizije i delovi domobranskog 2. i 3. korpusa (oko 17.000 vojnika) počeli drugu ozrensku operaciju sa ciljem da Ozrenski NOP odred unište u okruženju. Do 4. februara oni su ga samo nabacili na greben Ozren-planine, kada su, zbog odlaska 342. pešadijske divizije, nemačke jedinice izvučene iz borbe. Odrod je tada prešao u protivnapad i (od 5. do 7. februara) razbio domobranske posade i povratio izgubljenu teritoriju. Neprijatelj je imao oko 400 izbačenih iz stroja a Ozrenski NOP odred preko 150 mrtvih i ranjenih boraca. Neprijatelj je opljačkao sela u podnožju Ozrena i pohapsio preko 200 seljaka.
- Dve čete 1. krajiškog NOP odreda napale miliciju i posle šestočasovne borbe zauzele s. Agiče (kod Bos. Novog), sem utvrđene škole. U borbi je poginuo politički komesar 3. čete 3. bataljona 1. krajiškog NOP odreda Radivoj Rodić, narodni heroj.
30. januar — Us. Tržačkoj Rašteli (kod Cazina) delovi kordunaškog NOP odreda razoružali domobrane i žandarme i zaplenili 35 pušaka.
- Januar k. — GS NOP i DV za BiH doneo odluku da se na teritoriji Bosne i Hercegovine formiraju posebne omladinske čete (od boraca starih 17—25 godina), koje bi postale udarna snaga, uzor čvrste organizacije, discipline, borbenosti i heroizma, primer bratstva i sloge Srba, Hrvata i muslimana u oslobodilačkom ratu. Tim povodom su GS NOP i DV za BiH i PK SKOJ-a za BiH izdali zajednički proglas mladog generaciji Bosne i Hercegovine.
- PK SKOJ-a za Bill uputio svim okružnim, sreskim i mesnim organizacijama SKOJ-a direktivno pismo: daje im smernice za učvršćivanje organizacija u vojsci i na terenu, za mobilizaciju omladine, za stvaranje oružanog bratstva omladine i za stupanje, u duhu zaključaka savetovanja u Srednjem, SKOJ-a Bosne i Hercegovine u NOSOBiH. U dopuni ove direktive kao najvažniji zadatak ističe se stvaranje aktiva SKOJ-a u četama, ostvarenje veze među njima i okupljanje što većeg broja omladine, naročito ženske.
- Januar — Da bi olakšao komandovanje velikim brojem bataljona Hercegovačkog NOP odreda, Privremeni operativni štab NOP odreda za Hercegovinu formirao četiri štaba sektora, koji su objedinjavali rad dva do pet teritorijalnih partizanskih bataljona, usmerenih na dejstvo prema nekom garnizonu ili komunikaciji (po čemu su i dobijali naziv).
- Održana okružna konferencija SKOJ-a za Drvar, kojoj je prisustvovalo 50 delegata i po dva člana Okružnog komiteta KPJ za Drvar i Oblasnog komiteta SKOJ-a Bos. krajinu.

CRNA GORA

1. januar — GS NOP odreda za Crnu Goru i Boku uputio Štabu Nikšićkog NOP odreda direktivno pismo u kome je istaknuto da prema italijanskim zarobljenim vojnicima treba postupati čovečno, da im treba obezbediti ishranu, i da, ujedno, treba ispitivati mogućnosti razmene zarobljenih italijanskih vojnika za zatvorene ili internirane pripadnike NOP-a.
- Italijanski avioni bombardovali s. Stedim (kod Nikšića) u znak odmazde zbog toga što su seljaci odbili da italijanskoj komandi u Nikšiću isporuče određeni kontingent mesa.
2. januar — U rejonu s. Stitara (kod Ivangrada), u borbi protiv četnika, poginuo politički komesar bataljona »Miloš Mališić«, Radimir Mitrović, narodni heroj.
- 2/3. januar — Jača italijanska jedinica iz cetinjskog garnizona izvršila ispad prema slobodnoj teritoriji i zaposela s. Ljubotinj i komunikaciju Cetinje — Košćele. Tom prilikom su italijanski vojnici spalili nekoliko kuća u s. Zabrđu i iz s. Ljubotinja odveli 2C ljudi kao taoce.
3. januar — Kod Raškova guvna (na komunikaciji Kolašin — Tltograd) dve čete Komskog NOP odreda napale italijansku auto-kolonu i, posle kraće borbe, nanele joj gubitke od 25 mrtvih, 10 ranjenih i 6 zarobljenih. Zaplenjeni su 2 p. mitraljeza, 8 pušaka i druga oprema a uništeno je 8 kamiona. Partizani su imali jednog poginulog i jednog ranjenog borca.

4. januar — Delovi Orjenskog bataljona Nikšičkog NOP odreda napali oko 60 italijanskih vojnika koji su se kretali pravcem Kameno — Mokrine. U dvočasovnoj borbi slomljen je otpor neprijatelja, kome su naneti sledeći gubici: 7 mrtvih, 4 ranjena i 49 zarobljenih.
- Pod pritiskom partizanskih snaga, italijanska posada evakuisala s. Uble (kod Risna), što je omogućilo širenje slobodne teritorije prema Risnu. s. Morinju i s. Dugunji.
5. januar — U cilju deblokade Nikšića, jači delovi 207. puka italijanske divizije »Taro« iz Nikšića izvršili napad ka brdu Zirovnici. Na udaljenju oko 3 km od grada, iznenada su ih, s više strana, napale jedinice Nikšičkog NOP odreda. U oštroj i bliskoj borbi neprijatelj je razbijen i delom uništen, i tom prilikom je pretrpeo gubitke: oko 54 mrtva i veći broj ranjenih. Zaplenjeni su 1 puškomitraljez, 6 pušaka i veća količina municije. Partizani su imali 3 ranjena borca.
- Jači delovi Orjenskog bataljona Nikšičkog NOP odreda iz zasede napali oko 250 Italijanskih vojnika koji su se, uz podršku artiljerijske vatre sa brodova i iz rejona s. Kamenog (kod Herceg-Novog), kretali u pravcu s. Mokrina. Posle šestočasovne borbe neprijatelj je bio primoran da se povuče uz gubitke od 18 mrtvih i ranjenih. Pri povlačenju on je zapalio 11 kuća.
- Italijanske posadne trupe, pod pritiskom partizanskih snaga, evakuisale Kolašin, t.ijevu Rijeku i Mateševo i povukle se u Berane (sada: Ivangrad) i Andrijevicu. U napuštena mesta su ušle jedinice Komskog NOP odreda.
- Delovi 207. puka italijanske divizije Taro upali u s. Rubežu (kod Nikšića) i popalili nekoliko kuća. Jedinice Nikšičkog NOP odreda odbacile su neprijatelja u grad.
- Januar p. — Stab Nikšičkog NOP odreda izdao naredbu područnim štabovima bataljona: evaku- isati sela u okolini Nikšića. jer su se predviđale borbe na tom području.
6. januar — Od zadobijenth rana u borbi na Jelinom dubu (kod Titograda) urnro komandir Gor- njopiperske partizanske čele Radosav Popović, narodni heroj.
- Kod Klobuka (na putu Trebinje — Bileća) delovi Banjsko-vučedolskog partizanskog bataljona i grupe graiovskih partizana napali italijansku kolonu i, posle kraće borbe, zarobile 66 italijanskih vojnika i oficira i zaplenili 2 mitraljeza, 8 p. mitraljeza. 6 kamiona, 20 buradi benzina i drugu opremu.
9. januar — Stab Lovčenskog NOP odreda izdao naredbu u kojoj su istaknuli najvažniji zadaci u vezi sa daljim učvršćenjem jedinica, odnosom prema stanovništvu, podizanjem budnosti prema pokušajima neprijatelja da se uvuče u partizanske redove radi unu- trašnjeg razaranja jedinica, pooštravanjem borbe protiv svih razbijača i neprijatelja NOP-a u pozadini i pravilnijim postupkom sa ratnim plenom
10. januar — Delovi bataljona »Carev Laz Lovčenskog NOP odreda uništili 1 km tt linije na putu Rijeka Crnojevića — Podgorica.
- Us. Kruševicama (kod Herceg-Novog) formiran novi SNO odbor za Boku.
- 10 11. januar Na mestu Kolovratske lazbe (na putu Titograd Lijeva Rijeka) partizanske jedi- nice na više mesta razrušile put.
12. januar Guverner Crne Gore armijski general Pircio Biroli izdao naredbu o primeni repres- ivnih mera u slučaju ubistva ili ranjavanja italijanskih oficira, podoficira ili voj- nika. Naredbom je propisano da se za jednog ubijenog ili ranjenog italijanskog ofi- cira strelja 50 civila a za jednog podoficira ili vojnika — 10 civila.
- Italijanske snage iz Podgorice (sada: Titograd) upale na slobodnu teritoriju Zetskog NOP odreda i uspele da pohvataju 33 partizana i seljaka iz s. Mahale i s. Goričana i odvedu ih u zatvor u Podgoricu. Tom prilikom su italijanski vojnici opljačkali manastir u s. Dajbabama, s. Mahalu i s. Goričane.
- U s. Ravnoj Rijeci (kod Bijelog Polja) bataljon Aleksa Đilas Komskog NOP odreda, 1. udarni bjelopoljski bataljon, Mojkovački i Ravnorečki bataljon, napali na četnike i krilaše i tom prilikom razbili posadu koja je obezbeđivala most na r. Limu. Nepri- jateljlu su naneti gubici od 6 mrtvih, 3 ranjena i 20 zarobljenih, dok su partizani imali 2 ranjena borca.
13. januar MK KPJ za Savnik uputio narodu proglas s pozivom na još odlučniju borbu protiv svih neprijatelja NOP-a i na čvršću saradnju pozadine i fronta
14. januar Po naređenju VS NOP i DV Jugoslavije. Slab Durmitorskog NOP odreda uputio dva svoja bataljona (»Vojvoda Momčilo i Bajjo Pivljanin), jačine 517 boraca u islo-

čnu Bosnu da pruže vojnu i političku pomoć tamošnjim partizanskim jedinicama u razbijanju četničkog pokreta koji je tada već bio uzeo maha u istočnoj Bosni.

- Na komunikaciji Bijelo Polje — Ravna Rijeka jedinice Crnogorsko-sandžačkog NOP odreda napale italijansku kolonu od oko 500 vojnika, razbile je i odbacile prema Bijelom Polju. U toku borbe od Borana (sada: Ivangrad) je prema Bijelom Polju naišla druga kolona italijanskih vojnika. Partizanske jedinice su je dočekale i u višerasovnoj borbi nanele joj veće gubitke. Ukupni gubici neprijatelja: 24 mrtva, veći broj ranjenih.
15. januar
- Manje italijanske snage iz Berana (sada: Ivangrad), četnici i muslimanska milicija napali partizansku četvu u s. Polici. U višerasovnoj borbi neprijatelj je uspeo da potisne partizane i uđe u selo, gde je opljačkao imovinu pripadnika NOP-a i maltretirao mestane.
 - Po naređenju Štaba Lovčenskog NOP odreda, Primorsko-crnički bataljon reorganizovan u dva bataljona: »Stevan Štiljanović i 'Jovan Tomašević*.
- Januar p.p.
- Na području sela Velestova, Markovine. Ubala i Ceva (kod Cetinja), u sastavu Lovčenskog NOP odreda, formirani Cevsko-bjelički bataljon i Cucko-čeklička četa.
- Januar d.p.
- Formiran Prenčanski partizanski bataljon. On je orijentisan na pravac Pljevlja — Zabljak rudi odbrane slobodne teritorije od eventualnih napada italijanskih i četničkih snaga iz Pljevalja.
16. januar
- Iz rejonu Podgorice (sada: Titograd) stiglo u Danilovgrad oko 2000 italijanskih vojnika iz sastava divizija »Taro« s ciljem da probiju partizansko položaje i deblokiraju garnizon u Nikšiću koji su od decembra 1941. držale u opsadi jedinice Nikšićkog NOP odreda.
 - U s. Maoču, (kod Pljevalja) izabran NO odbor za srez pljevaljski.
17. januar
- PK KPJ za Crnu Goru, Boku i Sandžak uputio direktivno pismo okružnim i mesnim komitetima KPJ i biroima ćelija u vezi sa prikupljanjem pomoći siromašnom stanovništvu i raspisivanjem narodnog zajma. U pismu se ističe: sekcije NO odbora i NO fonda i političke organizacije treba da organizuju prikupljanje dobrovoljnih priloga u naturi i novcu i upisivanje narodnog zajma: treba organizovati kupovinu namirnica iz Sandžaka, Albanije i drugih krajeva gde za to postoje uslovi.
 - Jače snage iz sastava divizije »Taro«, podržane artiljerijskom vatrom, pokušale da iz Danilovgrada prodru u Nikšić i deblokiraju tamošnji garnizon. Neprijatelja su na položajima kod Žute grede, Obadova brijega i Zagrede dočekale jedinice NOP odreda 'Bijeli Pavle«, Nikšićkog i Lovčenskog NOP odreda i, posle jednodnevne jake borbe, primorale da se povuče uz gubitke od oko 300 mrtvih i ranjenih. Zaplenjeno: 3 mitraljeza, 7 p. mitraljeza, 1 laki minobacač sa oko 200 mina, veći broj pušaka, 2 revolvera i oko 10.000 metaka. Istog dana iz Nikšića su italijanske snage vršile napad ka Danilovgradu radi sadejstva sa glavnim snagama, ali su ih delovi Nikšićkog NOP odreda odbacili u grad. U borbi kod Danilovgrada partizani su imali gubitke od 9 mrtvih i 10 ranjenih.
19. januar
- U rejonu s. Resne (kod Cetinja), u sastavu Lovčenskog NOP odreda, formiran Cucko-čeklički bataljon.
- 19/20. januar
- U s. Kraljskim Barama (kod Kolašina) jače četničke snage opkolile dve čete Komskog NOP odreda (oko 140 boraca), koje su bile na prenočištu bez potrebnog obezbeđenja, i u zoru ih napale i nanele im teške gubitke. Tom prilikom su četnici ubili 33, ranili 15 i zarobili skoro sve ostale partizane. U toj borbi je poginuo jedan od organizatora narodnog ustanka u srezu kolašinskom. Vukman Kruščić sekretar MK KPJ za Kolašin, narodni heroj.
20. januar
- Održano vojno savetovanje komandanata i političkih komesara jedinica Lovčenskog NOP odreda, na kome je, posle analize vojno-političke situacije i diskusije, zaključeno: treba pojačati akcije protiv okupatora i domaćih izdajnika; zvesti čvršću vojničku disciplinu u jedinicama; organizovati sabirne akcije radi prikupljanja potrebnog inventara za otvaranje bolnice Lovčenskog NOP odreda.
21. januar
- PK KPJ za Crnu Goru, Boku i Sandžak uputio direktivu Oblasnom komitetu KPJ za Sandžak, okružnim, mesnim komitetima KPJ i biroima ćelija: partizanske jedinice treba shvatiti kao oružanu silu naroda a ne Partije. Sem toga, ukazuje na odgovornost partijske organizacije za svaku političku i vojničku akciju na svom području objašnjava karakter NOB-a i odnos Partije prema NOP odredima, NO odborima, NOF-u, daje uputstvo za formiranje SNO odbora i ukazuje na perspektivu formiranja pokrajinskog NO odbora: traži da se čuva čistota Partije i smelije uzdižu mladi kadrovi,

- 23J24. januar — U s. Lubnicama (kod Ivangrada), četnici Pavia Đurišića opkolili i iznenada napali veću grupu partizana Komskog NOP odreda. U neravnoj borbi poginula su 42 partizana, a jedan broj njih se uspeo da spase i povuče na pl. Jelovlcu. Četnici su imali 2 mrtva i nekoliko ranjenih.
25. januar — U s. Bati (na putu Cetinje — Grahovo) održano savetovanje komandnog kadra Cucko-čekličkog bataljona Lovčenskog NOP odreda: analizirani su rad i stanje u jedinicama i na terenu gde je bataljon dejstvovao; određeni su zadaci u vezi sa političkim radom u jedinicama i na terenu i sa izvođenjem akcija protiv okupatora i domaćih izdajnika.
- PK SKOJ-a za Crnu Goru, Boku i Sandžak uputio pismo okružnim i mesnim komitetima i Oblasnom komitetu SKOJ-a za Sandžak, u kome je data direktiva o formiranju omladinskih aktiva u svim partizanskim jedinicama i o radu omladinske organizacije na okupiranoj teritoriji.
26. januar — U s. Bioče ušle jedinice Zetskog NOP odreda, pošto se italijanska posada, pod pritiskom partizanskih snaga, evakuisala u Podgoricu.
27. januar — PK KPJ za Crnu Goru, Boku i Sandžak uputio direktivu svim partijskim organizacijama: da pojačaju politički rad u narodu i razobličavaju nosioce četničke propagande.
- U selu Boljanićima (kod Pljevalja) formiran Pljevaljski partizanski bataljon »1. decembar«.
28. januar — PK KPJ za Crnu Goru, Boku i Sandžak uputio pismo OK KPJ za Podgoricu. u kome su data uputstva o nabavkama životnih namirnica za ishranu siromašnog stanovništva. Nabavke su se imale izvršiti kupovinom iz Albanije i šireg područja Podgorice. Skladišta tih namirnica nalazila su se u rejonu Kuća, odakle su predstavnici pojedinih NO odbora odnosili dodeljene količine u svoje krajeve. Uputstvo PK posebno je istaklo potrebu za strogom kontrolom rada na liniji NOF-a, da bi se onemogućile bilo kakve zloupotrebe.
30. januar — GS NOP odreda za Crnu Goru i Boku naredio Nikšićkom NOP odredu: da pojača budnost prema petoj koloni i svima onima koji pokušavaju da sarađuju sa okupatorom u borbi protiv NOP-a: da ukaže pomoć partizanima u srezu gatačkom. kako bi se lakše i pre likvidirali tamošnji četnici: da i dalje organizuje i izvodi prepade na neprijateljeve isturene položaje oko Nikšića; da, u duhu direktive VS NOP i DV Jugoslavije, u svakom bataljonu formira po jednu udarnu četvu jačine 60 do 80 najboljih boraca.
- Jači delovi Lovčenskog NOP odreda i jedan bataljon Zetskog NOP odreda preduzeli akciju čišćenja pete kolone u donjolješanskoj nahiji. Akcija je delimično uspela.
- Januar k. — Izabran NO odbor za srez Nikšić. Dotada je postojao imenovani SNO odbor. Sedište odbora je bilo u G. Polju (kod Nikšića).
- Januar — U s. Orahu (kod Cetinja), na konferenciji 32 delegata iz svih opština, izabran NO odbor za srez cetinjski.
- Opštinski NO odbor s. Komana (kod Danilovgrada) uputio proglas narodu komanske opštine: poziva ga da osudi domaće izdajnike i njihovu saradnju sa okupatorom, a da partizanima pruži podršku preko NO odbora i drugih organa narodne vlasti
- Oblasni komitet KPJ za Sandžak uputio narodu proglas s pozivom da jedinstveno stupi u zajedničku borbu protiv okupatora i domaćih izdajnika

HRVATSKA

1. januar — Iz zasede kod Pogledala (blizu Korenice) delovi bataljona Marko Orešković« Grupe NOP odreda za Liku napali na oko 250 italijanskih vojnika, zarobivši ih 125 i zaplenivši 7 mitraljeza, 8 p. mitraljeza. 80 pušaka i 50 ručnih bombi.
- U Baniji izišao prvi broj lista »Vijesnik Nacionalno-oslobodilačke fronte za Baniju .
3. januar — Na planini Papuku ustaše popalile i opljačkale sela Gornji Vrhovce, Kantarovce, Kruševo. Šušnjare, Cicvare, Grđevicu. Bjelajce i druga i pri tome žive ljude bacali u vatru.
3. januar — Između s. Bilog Briga i s. Vagnja ina putu Sinj — Livno) Kamešnička partizanska četa napala italijanski autobus i 4 kamiona i zarobila 10 italijanskih vojnika

1942. januar

HRVATSKA

januar 1942.

5. januar — U s. Jezeranama (kod Brinja) 1. bataljon »Marko Trbović« Primorsko-goranskog NOP odreda napao neprijateljsku posadu, ali selo nije zauzeo
- Kod Plasa (na pruži Ogulin — Rijeka) 2. bataljon Primorsko-goranskog NOP odreda izvršio diverziju, te je saobraćaj obustavljen 20 časova.
- Januar p. — Sekretar operativnog partijskog rukovodstva Centralnog komiteta KPH Vladimir Popović uputio Centralnom komitetu KPJ pismo u kome ga obavještava o uspjesima Sinjskog, Solinskog i Livanjskog NOP odreda i o pogoršanoj situaciji u kninskom srežu.
- Formiran SK KPH za Ogulin, koji je obuhvatao partijske organizacije u selima Dubravama, Gomirju, Vitunju i Drežnici.
- U Kastvu (kod Rijeke) formiran odbor NOF-a, sa 4 rejonska odbora.
6. januar — U zaseoku Grulovićima (kod Kistanja), po odluci OK KPH za severnu Dalmaciju, od partizanskih udarnih grupa u Bukovici I novodošlih boraca formiran Bukovički NOP odred.¹
- U s. Rudenici (opština D. Primišlje) formiran seoski NO odbor.
- 6/7. januar — Kod Pločanskog klanca (između Gospića i Udbine) delovi 1. ličkog NOP odreda »Velebit« napali iz zasede italijansku motorizovanu kolonu: zarobili 40 vojnika, zaplenili 40 pušaka, 4. p. mitraljeza, 24 pištolja, 30 bombi i oko 3000 metaka i uništili 6 kamiona.
7. januar — U s. Koritima (kod Knina), po odluci PK KPH za Dalmaciju, od ustanika iz s. Kovačića i novodošlih boraca formiran Kninski NOP odred.
12. januar — Delovi Kordunaškog NOP odreda zauzeli Vojnić. Zarobljeno 410, poginulo 30 i ranjeno 37 domobrana. Zaplenjeno: 6 mitraljeza, 14 p. mitraljeza, 350 pušaka, 3 minobacača i 35.000 metaka.
- Između Plasa i Meje (na železničkoj pruži Ogulin — Rijeka) jedinice 2. bataljona »Matija Gubec« Primorsko-goranskog NOP odreda napalo neprijateljski transportni voz i uništile lokomotivu i nekoliko vagona.
13. januar — Po naređenju GŠ NOP odreda za Hrvatsku imenovan Štab Slavenskog partizanskog bataljona.
- Delovi Sinjskog NOP odreda napali žand. st. u s. Muću (kod Sinja) i posle šestosatovne borbe zauzeli Opštinu, Poštu, Finansijsku upravu i žand. stanicu. U podne su partizani mesto napustili.
- GŠ NOP odreda za Hrvatsku izdao naredbu br. 4: o prijavljivanju dobrovoljaca za I. proletersku NOU brigadu.
15. januar — CK KPH izdao proglas narodima Hrvatske: poziva ih da se, sa svim ostalim slobodoljubivim narodima, odlučno bore protiv fašističkih okupatora.
- GŠ NOP odreda za Hrvatsku izdao Štabu Primorsko-goranskog NOP odreda uputstvo o regulisanju odnosa sa OK KPH za Hrvatsko primorje i o rešavanju tekućih zadataka.
- U Splitu pripadnici NOP-a ubili Antonija Ilofmana, funkcionera fašističke stranke u tom mestu, koji je mučio uhapšene komuniste i rodoljube.
- Na železničkoj pruži Ogulin — Rijeka (između Plasa i Zlobina), delovi 2. bataljona »Matija Gubec« Primorsko-goranskog NOP odreda uništili lokomotivu i nekoliko vagona, te je saobraćaj bio obustavljen 15 časova.
- Januar s. — U Vojniću održana konferencija predstavnika svih sreskih odbora NOF-a na Kordunu (Vojnića, Veljuna, Vrginmosta i Slunja) i delegata partizanskih jedinica, na kojoj je izabran Okružni odbor NOF-a za Kordun.
- U Kordunu ustaše popalile oko 2000 kuća u selima Prkosi, Moravci, Sjeničak, G. i D. Sjeničak, Dugo Selo, Štipan, Šljivovac, V. i M. Trepča, Ostrožin, Kirin i Bović.
- U s. Graduši održana prva sreska konferencija delegata seoskih (mesnih) NO odbora sreza Petrinja, na kojoj su izabrani predsednici opštinskih NO odbora i predsednik SNO odbora.

¹ U Izveštaju Štaba Dalmatinskog NOP odreda od IS. III 10«. taj odred se naziva Bukovičkom partizanskom četom

17. januar — U Vojniću formiran Okružni NO odbor za Kordun.
- iS. januar — Partizani Solinskog NOP odreda bacili bombu u oficirsku menzu u Solinu, te ubili 2 i ranili 14 italijanskih oficira. Za odmazdu, italijanske vlasti su u Splitu ubile 12 talaca i uhapsile 200 lica.
- U Vukovaru ustaški pokretni preki sud osudio na smrt 19 rodoljuba.
19. januar — Kod s. Babinog Potoka (blizu Vrhovina) delovi Grupe NOP odreda za Liku odbili napad italijanskih jedinica. U borbi je poginulo 18 italijanskih vojnika. Partizanske jedinice su imale 3 ranjena borca.
- Kod s. Svinjice (blizu Kostajnice) delovi Banijskog NOP odreda napali neprijateljsku patrolu od 30 ustaša i 8 žandarma, naneli joj gubitke od 2 mrtva i 8 ranjenih i prinudili je da se povuče.
- U blizini Bribira (kod Novog) delovi 2. bataljona »Malija Gubec« Primorsko-goranskog NOP odreda razbili žandarmerijsku patrolu od 41 žandarma; poginulo 14. zarobljeno 16 i ranjeno 5 žandarma.
- Delovi 2. bataljona »Matija Gubec« Primorsko-goranskog NOP odreda digli u vazduh neprijateljski transportni voz kod Fužina (na žel. pruzi Ogulin — Rijeka). Pruga je oštećena. a saobraćaj prekinut 6 sati.
20. januar — Sekretar OK KPH za Karlovac poslao Centralnom komitetu KPH izveštaj o raspuštanju SK KPH za Vrginmost zbog šovinističkih shvatanja i oportunitizma nekih članova SK, organizovanju desetodnevnog partijskog kursa, izdavanju lista »Naša borba«, merama za popularizaciju i formiranje Saveza mlade generacije itd.
- PK KPH za Dalmaciju izvestio CK KPH o brojnom stanju partijskog članstva i partijskih komiteta u pojedinim srezovima. hapšenju većeg broja članova KPJ od strane italijanske vlasti u Splitu, uspostavljanju kontakta sa predstavnicima bivših građanskih političkih partija itd.
- Delovi Grupe NOP odreda za Liku napali italijanski garnizon u Korenici i ovladali periferijom, ali mesto nisu zauzeli zbog brojne nadmoćnosti neprijatelja.
21. januar — Jedinice 1. bataljona Marko Trbović« Primorsko-goranskog NOP odreda zauzele s. Jasenak (kod Ogulina) i zarobile 72 domobrana i žandarma
- Kod s. Poloia (blizu Slunja) delovi Kordunaškog NOP odreda zarobili 22 domobrana i zaplenili 26 pušaka 1 p. mitraljez.
22. januar — U kostainičkom zatvoru, nosle trodnevnog mučenja, ustaše umorile člana CK KPH Anku Butorac, narodnog heroja.
23. januar — Na Ljubovu (na putu Gospić — Korenica) otpočele dvodnevne borbe između delova italijanske divizije »Re«, s jedne strane, i 2. bataljona 1. ličkog NOP odreda »Velebit-i jedne čete bataljona »Ognjen Priča«, s druge strane. Neprijatelj nije uspeo da se iz Gospića probije u Korenicu, a pretrpeo je sledeće gubitke: 37 mrtvih, 64 ranjena, 278 smrznutih i 43 zarobljena vojnika; zaplenjeno: 4 topa sa 450 granata. 2 tenka, 4 minobacača sa 300 mina. 5 mitraljeza. 5 p. mitraljeza. 63 puške i oko 10 000 metaka
- Kod s. Hrv. Blagaja (blizu Slunja) delovi 2. bataljona Kordunaškog NOP odreda napali odred domobrana i žandarma. Poginulo 5 domobrana.
24. januar — Kod Klanca (kose između s. Turjanskog i s. Crne Vlasti) jedinice bataljona »Marko Orešković« odbile napad delova italijanske divizije »Lombardija«.
- Partizani iz Graca (kod Makarske) izveli prvu akciju na moru, u kojoj su zarobili okupatorski jedrenjak »Merkur« sa oko 90 tona razne hrane.
- Kod Ponovog mosta (na putu Zrin — Divuša, blizu Kostajnice), 2. bataljon Banijskog NOP odreda iz zasede napao ustaše i naneo im gubitke. U borbi je poginuo i komandant 2. bataljona Miloš Cavić, narodni heroj.
25. januar — Domobranska posada iz s. Obljaja (kod Gline), pod pritiskom delova Banijskog NOP odreda, povukla se u Glinu, uz prihvatanje tamošnjih ustaša.
- U Vojniću održan veliki manifestacioni zbor omladine vojničkog sreza. Zboru je prisustvovalo preko 3.000 omladinaca i omladinki.
26. januar — Politički komesar Kordunaškog NOP odreda izdao direktivu političkim komesarima bataljona: učvršćivati bratstvo i jedinstvo Hrvata i Srba.

1942. januar

MAKEDONIJA

januar 1942.

- Kod Podgarića (blizu Čazme) 3. četa Slavenskog partizanskog bataljona odbila napad ustaša i domobrana i prinudila ih na povlačenje.
- U s. Koritima (kod Sinja) italijanske vlasti streljale sekretara SK KPH za Sini Tadiju Anušića, narodnog heroja.
- Formiran Okružni odbor AFZ-a za Kordun.
- 26/27. januar — Kod ž. st. Dlatuše (između Topuskog i Vrginmosta) 3. bataljon Kordunaškog NOP odreda razrušio prugu na četiri mesta i pokidao tt veze u dužini od 3 km.
- 27. januar — Kod s. Podgorja i s. Perne jedinice 3. bataljona Kordunaškog NOP odreda odbile napad ustaša i italijanskih vojnika i prinudile ih na povlačenje u pravcu Topuskog. Neprijatelj je tom prilikom zapalio 18 kuća u s. Podgorju i 30 kuća u s. Blatuši.
- 28. januar — U s. Majskom Trtniku (kod Gline) 1. četa I. bataljona Banijskog NOP odreda razoružala domobranksu posadu.
- Odbor NOF-a za Kordun izdao uputstvo za rad sreskih, opštinskih i seoskih odbora NOF-a.
- 29. januar — Partizani I ličkog NOP odreda »Velebit« napali italijansku posadu u s. Raduču (kod Gospića). Napad nije uspeo, pošto su četnici pravovremeno obavestili italijansku posadu.
- Prvi bataljon »Marko Trbović« Primorsko-goranskog NOP odreda razoružao žand. st. u s Alanu (kod Senja). Zarobljeno 19 žandarma i zaplenjeno 19 pušaka.
- 30. januar — U s. Zbjegu (kod Slunja) otpočelo dvodnevno II zasedanje GS NOP odreda za Hrvatsku, kome su prisustvovali i komandanti i politički komesari Grupe NOP odreda za Liku, Kordunaškog i Primorsko-goranskog NOP odreda. Diskutovalo se o opštoj situaciji, zadacima i ulozi partizanskih jedinica, vojničkoj situaciji u Hrvatskoj, uvlačenju hrvatskih masa u NOB i zauzimanju pravilnog stava prema izbegličkoj vladi Kraljevine Jugoslavije u Londonu. Odlučeno je da se na slobodnoj teritoriji Korduna formira jednomesečni oficirski tečaj.
- Januar k. — U Lici, po naređenju Štaba grupe NOP odreda za Liku, formiran Tenkovski vod (od tenkova zaplenjenih u borbi kod Ljubova).
- Januar — Partijska organizacija u Rijeci po celom gradu ispisala antifašističke parole na italijanskom jeziku, sa znakom srpa i čekića.

MAKEDONIJA

- Januar p. — U Velesu (sada: Titov Veles), formiran OK KPJ za Veles.
- 7. januar — U Skoplju sekretar PK KPJ za Makedoniju Bane Andreev, podržan od delegata CK BRP(k), održao partijsko savetovanje s ciljem da opravda svoj oportunistički stav prema oružanoj borbi u Makedoniji, da osudi formiranje NOP odreda u jesen 1941. i 11. oktobar kao »poraz Partije«. Na savetovanje nisu pozvani svi članovi PK i predstavnici svih partijskih organizacija Makedonije. Zaključci tog savetovanja nisu prihvaćeni od partijskih organizacija na terenu
- U Gostivaru formiran MK SKOJ-a.
- U. januar — U Strumici bugarska policija uhapsila 16 članova KPJ, među kojima 1 nekoliko članova MK, kao i neke simpatizere NOP-a. čime je tamošnjoj partijskoj organizaciji zadat ozbiljan udarac.
- 13. januar — PK KPJ za Srbiju uputio Pokrajinskom komitetu KPJ za Makedoniju pismo CK KPJ od 14.XII 1941. i drugi partijski materijal. U pismu je iznesena vojno-politička situacija u Jugoslaviji i u svetu, na osnovu koje su proizlazili i neposredni zadaci partijskih organizacija u Makedoniji u vezi sa oružanom borbom, sa stvaranjem NOF-a i organa narodne vlasti i dr.
- N. januar — CK SKOJ-a uputio organizaciji SKOJ-a Makedonije pismo u kome daje uputstva o organizaciji i radu SKOJ-a u vojsci.
- Italijanska policija pohapsila članove MK KPJ za Gostivar i prebacila ih u Tiranu. Posle tri meseca oni su pušteni iz zatvora zbog nedostatka dokaznog materijala.

28. januar — NOF izdao proglas stanovništvu Makedonije pod italijanskom okupacijom: da suzbija netrpeljivost između Makedonaca i nacionalnih manjina — Turaka. Siptara i drugih koju okupator raspiruje, da zbija svoje redove oko NOF-a i da organizuje NO komitete (odboje).
- Januar k. — Biro PK KPJ za Makedoniju, pod uticajem pisma CK BRP(k) od 15. januara, uputio direktivno pismo svim partijskim organizacijama u Makedoniji: da se nekompromitovani komunisti odazovu mobilizaciji u bugarsku vojsku, što je bilo oprečno direktivi CK KPJ o oružanoj borbi.
- Biro PK KPJ za Makedoniju dao direktivu partijskim organizacijama: da formiranje NOP odreda treba shvatiti kao »prirodni proces« sazrevanja objektivnih uslova (koji, po njegovom mišljenju, u Makedoniji još ne postoje) i da u partizane treba da idu samo ilegalci i kompromitovani drugovi, koji ne mogu više opstati u gradovima.
- Januar — U Skoplju izašao prvi broj »Biltena«, organa Pokrajinskog komiteta KPJ za Makedoniju.

SLOVENIJA

5. januar — Izašao prvi broj »Partizanskog vesnika«, organa Štaba partizanskog bataljona »Ljubo Šercer«.
- Kod mosta blizu Ribna (kod Bleda) patrola Cankarevog partizanskog bataljona napala neprijateljsku patrolu iz sastava nemačkog 510. landesšicen-bataljona i nanela joj gubitke.
- Januar p. — U »Osvobodilnoj fronti«, centralnom organu Izvršnog odbora OF. objavljena novogodišnja poslanica Osvobodilne fronte, u kojoj se ističe da slovenačkom narodu može doneti slobodu samo njegova jedinstvena oružana borba protiv fašističkih ugnjetača.
7. januar — Sekretar Izvršnog odbora OF Boris Kidrič uputio CK KPJ izveštaj o merama za sprovođenje direktiva CK KPJ koje se odnose na razobličavanje četništva Draže Mihailovića i na učvršćivanje jedinstva narodnih masa u borbi protiv okupatora i njegovih saradnika.
- U selu Dražgošama (kod Škofje Loke) nemačke snage napale dve čete Cankarevog partizanskog bataljona. Posle trodnevne borbe, u kojoj je neprijatelj pretrpeo osetne gubitke, partizani su se povukli na planinu Jelovicu. Za odmazdu, nemački okupator je selo Dražgoše srasnio sa zemljom, odrasle muškarce streljao, a žene i decu iselio.
13. januar — Na Mošenjskoj planini nemačka policijska skijaška patrola, od 50 vojnika, iznenada napala 2. četu Cankarevog partizanskog bataljona, te se ova s mukom probila kroz obruč.
- Komandant italijanske divizije »Izonco« izdao naredbu o učestvovanju njegove divizije u ofanzivi protiv partizana, kojom je trebalo sprečiti eventualni prelaz partizanskih jedinica iz Hrvatske, na zapad
15. januar — Komandant italijanskog 11. armijskog korpusa potpisao »Plan A« za borbu protiv NOP odreda u Sloveniji.
- Januar s. — Obnovljeni 3. partizanski bataljon »Ljubo Šercer« otpočeo širu aktivnost na teritoriji s. Pokojišče — s. Rakitna — s. St. Vid — s. Kožljek (kod Cerknice) u cilju stvaranja i odbrane slobodne teritorije
16. januar — U blizini s. Kožljeka (kod Cerknice) sukobila se četa 3. partizanskog bataljona »Ljubo Šercer« sa patrolom 2. bataljona 21. graničnog sektora 11. italijanskog armijskog korpusa.
18. januar — U s. Otavama (kod Cerknice) jedna četa 3. partizanskog bataljona »Ljubo Šercer« vodila borbu i odbacila oko 500 Italijanskih vojnika.
19. januar — Musolili potpisao dekret kojim je staranje o javnom poretku u Ljubljanskoj pokrajini povereno vojnim vlastima. Dekret je stupio na snagu već sledećeg dana

24. januar — GS NOP odreda za Sloveniju objavio u Slovenskom poročevalecu. Pravilnik Narodne zaštite, organizacije koja je svojim borbenim grupama obuhvatala skoro sva slovenačka sela. U Pravilniku su izneli zadaci, način organizovanja i ciljevi Narodne zaštite.
25. januar — U Ljubljani pripadnici VOS-a zaplenili četničku štampariju koja je štampala list »Zarja slobode«.
- Iz OF isključena grupa Crtomira Nagode (-Stara pravda*), koja je pokušala da razbije OF. a bila je direktno povezana sa Dražom Mihailovićem.

SRBIJA

1. januar — Kod s. Vučja (blizu Leskovca) četnici i nedičevci napali Leskovački NOP odred. Oni su zauzeli Vučje i prinudili Leskovački NOP odred da se povuče ka pl. Kukavici.
- Kod sela Pnrdika (blizu Ražnja) Ozrenski NOP odred napao i naterao u bekstvo poterno odeljenje nedičevaca i četnika Koste Pećanca i zaplenio puškomitraljez.
7. januar — Nemački zapovednik u Srbiji objavio uredbu kojom je. uz pretnju smrtnom kaznom, zabranjeno primati Jevreje na konak ili ih sakrivati, čuvati njihove stvari, novac i vrednosne papire.
- Kod s. Bučumeta (blizu Lebana) jedna četa Jablaničkog NOP odreda, posle kraće borbe, odbila napad 2. čete 1. srpskog dobrovoljačkog odreda.
- U Kikindi nemačka policija streljala 9 pripadnika i simpatizera NOP-a¹.
4. januar — Na pl. Beljevini (kod Aleksinca) Ozrenski NOP odred razbio jedan četnički odred Koste Pećanca i žandarmerije i naneo im gubitke od 5 mrtvih i 8 ranjenih.
- U Zabaljskom rilu glavnina 1. šajkaškog NOP odreda, u sukobu s nadmoćnim poternim snagama mađarske vojske i žandarmerije, posle teške borbe razbijena.
- U s. Kočanu (na putu između Niša i Leskovca) delovi Topličkog NOP odreda razoružali žand. stanicu.
- U s. Sajkašu (kod Zabija) 1 njegovoj široj okolini (Sajkaškoj) mađarske okupacione vlasti zavele vanredno stanje i započele velike racije praćene pogromima i pokoljima nevinog stanovništva.
- U s. Popšicl (kod Svrljiga) delovi Nišavskog (Svrljiškog) NOP odreda zapalili opštinsku arhivu i ubili 2 opštinska stražara.
- U blizini Vladičinog Hana, od bugarske zasede ubijen kandidat za člana CK KPJ Jordan Nikolov Orce, narodni heroj, koji je. po direktivi CK KPJ, upućen za Makedoniju da radi na organizovanju ustanka.
- U Uroševcu formirana druga partijska ćelija.
5. januar — U s. Boževcu (kod Požarevca) delovi Požarevačkog NOP odreda napali i razoružali 20 žandarma koji su prevozili hranu za Požarevac. vratili narodu preko 20 kola hrane i zarobili policijskog pisara iz Požarevca, predsednika opštine i delovođu iz Boževca i 2 finansa.
- U s. Vrbovcu (kod Sokobanje) delovi Nišavskog NOP odreda spalili opštinsku arhivu i zarobili jednog kvislinga
- Januar p. — Kod Kokinog Broda, upali u Srbiju i probili se do s. Visoke i s. Ljubiša na pl. Zlatiboru. ali su se, zbog otpora jakih neprijateljskih snaga, oštre zime s velikim snegom i iscrpljenosti boraca, ponovo povukli u Sandžak
- Nemačka 342. pešadijska divizija sa prostorijske Užice (sada: Titovo Užice), Valjevci, Šabac prebačena u istočnu Bosnu radi napada na istočnobosanske partizanske jedinice i 1. proletersku NOU brigadu.
- U s. Čurugu (kod Zablja) mađarske vlasti na zverski način pobile oko 1000 ljudi, žena i dece, mahom srpske narodnosti.
- Obrazovan Okružni odbor NO fonda za Srem.

¹ Po dniKom Izvoru slrotjanje Je Izvräeno ! januara

6. januar — Kod s. Silova. s. Geglje i s. Stulca (blizu Lebane) oko 550 nedićevaca i četnika napalo jednu četu Jablaničkog NOP odreda. Borba je vodena ceo dan. Posle pristizanja 2. čete Jablaničkog NOP odreda i mesnih desetina neprijatelj je nateran u bekstvo ka Lebanu uz gubitke od 2 mrtva, 5 zarobljenih i 20 ranjenih.
- Kod s. Visoke (blizu Titovog Užica) Užički, Cačanski i 2. šumadijski NOP odred vodili borbu protiv četnika i 6. dobrovoljačkog odreda i naneli im gubitke od 8 mrtvih, 17 ranjenih i 1 (oficira) zarobljenog.
- U s. Mošorinu (kod Žablja) mađarske okupacione vlasti na zverski način pobile 104 muškarca, 47 žena i 29 dece, mahom srpske narodnosti.
8. januar — GS NOP odreda za Srem izdao potčinjenim jedinicama uputstvo o radu u partizanskim odredima i o zadacima, pravima i dužnostima rukovodstava i partizana.
- 8/9. januar — U s. Beloinju (kod Svrljiga) delovi Nišavskog NOP odreda zarobili 4 četnika.
9. januar — U Petrogradu (sada: Zrenjanin), Kikindi, s. Banat, Arandelovu, s. Dragutinovu i s. Mokrinu nemačka policija streljala 150 komunista, pripadnika i simpatizera NOP-a.
- Mađarske okupacione vlasti otpočele masovno hapšenje i ubijanje srba u s. Đurđevu (kod Zabija).
- Mađarske okupacione vlasti streljale 60 lica u s. Gospođincima i s. Sajkašu (kod Zabija).
20. januar — PK KPJ za Srbiju uputio OK KPJ za Kruševac pismo u kome ga obaveštava o situaciji u Srbiji i daje mu direktivu da formira NO odbore, čuva kadrove, pojača politički rad i formira manje partizanske grupe i odrede.
- GS NOP odreda za Srem izdao potčinjenim jedinicama saopštenje o najvažnijim zadacima štabova i NOP odreda u Sremu.
- U s. Gospođincima (kod Zabija) mađarske okupacione vlasti, tokom toga i sledećeg dana, streljale 51 rodoljuba.
- U Zabiju mađarske vlasti streljale tri komunista — borca iz razbijenog dela 1. šajkaškog NOP odreda.
11. januar — Nišavski NOP odred spalio opštinske arhive u s. Dugoj Poljani, i s. Bukurovcu (kod Bele Palanke).
12. januar — U s. Pečenjvcu (kod Leskovca) delovi Jablaničkog NOP odreda razoružali žand. st. i spalili opštinsku arhivu.
- Valjevski NOP odred sukobio se sa četnicima kod s. Ba i s. Planinice (blizu Mionice) i naneo im gubitke od 2 mrtva.
- OK KPJ za Požarevac izvestio PK KPJ za Srbiju da je do kraja 1941. godine u borbama i hapšenju, partijska organizacija izgubila preko polovinu članstva.
- SK KPJ za Zemun izdao proglas stanovništvu pozivajući ga na otpor okupatoru: da se ne odaziva mobilizaciji za istočni front, već da stupa u zajedničku borbu protiv okupatora.
14. januar — Kod s. Bučumeta i s. Prekopčelice (blizu Lebane) Jablanički NOP odred odbio ponovljeni pokušaj nedićevaca i četnika Koste Pećanca da prodru na slobodnu teritoriju Jablanice i proterao ih ka Lebanu.
- U s. Komiriću (kod Krupnja) u borbi protiv četnika poginuo zamenik komandanta Rađevskog bataljona Valjevskog NOP odreda Zivan Marković Zića. narodni heroj.
- U s. Crniljevu (kod Koceljeva) Posavo-tamnanski NOP odred napao jedan odred SDS i naneo mu gubitke od 2 mrtva i 2 ranjena
- 14/15. januar — U s. Poljani i s. Lučici (kod Požarevca) Požarevački NOP odred razoružao seoske straže i spalio opštinske arhive.
- U s. Cagrovcu i s. Gadzinu Hanu (kod Niša) Babički NOP odred spalio opštinske arhive i pokidao telefonske linije prema Nišu.
15. januar — Posle petodnevnih borbi kod sela Gole Glave. Družetića, Crniljeva, Konjuše i Oglađenovca (blizu Valjeva), protiv 9. dobrovoljačkog odreda i Kameničkog i Lozničkog četničkog odreda, delovi Valjevskog i Podrinskog NOP odreda probili se preko r. Jadrta u rejon s. Počute.

- Januar s.*
- Na pl. Pasjači Štab Topličkog NOP odreda doneo odluku da otpusti jedan broj boraca a ostatak svog odreda podeli u grupe. Takva odluka je rezultirala iz pogrešnog tumačenja pisma CK KPJ od 14. decembra 1941, u kome se kaže da partizanske jedinice treba da budu male čete od oko SO boraca, lako pokretljive, koje će napadati neprijatelja na najosetljivijim mestima, kao i iz pogrešnog shvatanja da prema bugarskoj okupatorskoj vojsci treba voditi miroljubivu politiku. Na intervenciju Okružnog komiteta KPJ za Niš, veći broj boraca je ubrzo vraćen u Toplički NOP odred.
 - Od Kolubarskog bataljona Valjevskog NOP odreda formiran Suvoborski NOP odred, jačine 230 boraca, sa zadatkom da dejstvuje u rejonu planinskog masiva Povlen — Maljen — Suvobor.
 - Kod s. Negbine (na pl. Zlatiboru) Užički NOP odred vodio borbe protiv Požeških nedičevsko-četničkih odreda.
 - Kosmajski NOP odred i delovi Užičkog i 1. šumadijskog NOP odreda probili se iz Sandžaka u širi rejon Valjeva.
- Januar d.p.*
- Kod s. Berilja (blizu Prokuplja) Pasjnčka četa Topličkog NOP odreda zarobila i razoružala 14 bugarskih vojnika.
 - Kod zaseoka Manastirišta (blizu Vlasotinaca) delovi Babičkog NOP odreda onesposobili za rad električnu centralu.
 - U Uroševcu, u prisustvu člana Oblasnog komiteta KPJ za Kosovo i Metohiju, održana prva sreska partijska konferencija, na kojoj je izabran novi MK KPJ za Uroševac.¹
- Iti. januar*
- U s. G. Ripnju (srez belopalanački) završena dvodnevna konferencija članova KPJ i SKOJ-a svrljiškog i belopalanačkog sreza i članova KPJ Svrljiškog (Nišavskog) NOP odreda, sazvana na inicijativu OK KPJ za Niš. Doneti su zaključci o vojnim i političkim merama za naredni period. Isto tako je odlučeno da se Svrljiški (Nišavski) NOP odred podeli na dve čete: Svrljišku (za teritoriju svrljiškog sreza) i Nišavsku (za teritoriju belopalanačkog sreza i za Zaplanje).
 - OK KPJ za Leskovac uputio PK KPJ za Srbiju izveštaj o brojnom stanju partijske i skojevske organizacije i o brojnom stanju i akcijama NOP odreda na teritoriji okruga.
 - Kod s. Burade i s. Ojkovice (na pl. Zlatiboru) Cačanski, Užički i 2. šumadijski NOP odred vodili borbu protiv Požeških nedičevsko-četničkih odreda.
- 19. januar*
- U Rumi nemačka i ustaška policija provalom uhapsila sve članove SK KPJ (sem dvojice) i veći broj članova Partije i SKOJ-a.
 - U Segedinu održan sastanak komandanta mađarske 5. (segedinske) ai'mije sa potčinjenim starešinama radi proširenja odmazde (tzv. racije) nad Srbima i Jevrejima u Novom Sadu, Srbobranu i Starom Bečeju.
- 20. januar*
- U s. Svodu (kod Vlasotinaca) delovi Babičkog NOP odreda razoružali desetak finansisa, zapalili opštinsku arhivu i ubili U i zarobili 1 četnika Koste Pećanca.
 - Na r. J. Moravi, između Leskovca i Vlasotinaca, delovi Babičkog NOP odreda srušili most i zarobili dva žandarma.
- 21. januar*
- Povodom osamnaestogodišnjice smrti Vladimira Iljiča Lenjina, OK KPJ za Niš izdao proglas pozivajući radni narod u borbu protiv okupatora i domaćih izdajnika.
 - U Novom Sadu mađarske trupe i žandarmerija otpočele trodnevno masovno hapšenje i ubijanje Srba i Jevreja (tzv. racija).
- 21/22. januar*
- u selima Kamenici, G. i D. Matejevcu delovi Ozrenskog NOP odreda spalili opštinske arhive i prekinuli telefonske veze tih mesta s Nišom.
- 22. januar*
- U s. Curugu (kod Žablja) mađarske okupacione vlasti streljale 4 pripadnika mesne partizanske desetine a 3 pripadnika osudili na robiju.
- 25. januar*
- U s. Lomnici (kod Kruševca) delovi Rasinskog NOP odreda razoružali jednu desetinu četnika Koste Pećanca.

¹ Po drugom izvoru sreska partijska konferencija je održana početkom februara

- U Nišu, po direktivi PK KPJ za Srbiju, formirano Povereništvo PK KPJ za Niš (za okruge Niš, Leskovac i Zaječar).
- 27. januar — PK KPJ za Srbiju uputio pismo Povereništvu PK KPJ za Niš: da se prema bugarskoj vojsci odnosi kao prema okupatoru i da teren čisti od bugarskih okupatorskih trupa, ali i da politički radi među bugarskim vojnicima, pozivajući ih u zajedničku borbu protiv nemačkih okupatorskih jedinica.
- 27/28 januar — U Starom Bečeju mađarske trupe i žandarmerija vršile masovna hapšenja, zlostavljanja i ubijanja Srba i Jevreja; samo u toku noći 27 28. januara pobile 200 osoba.
- 29. januar — Kod s. Manastirice (blizu Petrovca) delovi Požarevačkog NOP odreda vodili borbu protiv nedićevskog žandarmerijskog odreda iz Petrovca, kojom prilikom su 4 partizana zarobljena.
- 31. januar — Mesna partizanska desetina iz Sida napala zatvor, likvidirala neprijateljsku stražu i oslobodila 20 rodoljuba i simpatizera NOP-a.
- Januar k. — U Novoj Varoši Stab srpsko-sandžačkih NOP odreda reorganizovao Zlatarsko-mileševski bataljon: formirao Zlatarski bataljon i Mileševsku četvu.
— Reorganizovan Toplički NOP odred: formirano sedam partizanskih četa, svaka od po 80—120 boraca.
U Srbobranu mađarske trupe i žandarmerija izvršile masovna hapšenja zlostavljanja stanovništva.
- Januar — OK KPJ za Niš izdao dve okružnice u kojima se govori o nedostacima u partijskom radu, nekonspiraciji, malodušnosti, potrebi čišćenja partijskih organizacija, liku člana KPJ, političkom radu u narodu, potrebi teoretskog uzdizanja, osnivanju NO odbora, izvođenju akcija itd.
— OK KPJ za Srem izdao proglas s parolom «Dole sa pokrštavanjem», pozivajući Srbe da se odupru prisilnom prevođenju u katoličku veru i da složnom borbom unište neprijatelja.
— Na Obloj glavi (iznad Aleksinca) štab Ozrenskog NOP odreda rasformirao svoj odred i podelio ga u tri grupe (od kojih je jednu neprijatelj ubrzo razbio).
— Kod s. Doljevca (blizu Prokoplja) delovi Babičkog NOP odreda srušili gvozdeni most na r. Toplici.
— U Beogradu, u Požarevačkoj, Niskoj, Sredačkoj i Sindelićevoj ulici, ilegalci iziepile proglas VS NOP odreda Jugoslavije.
— U Gnjilanu formirana prva partijska čelija.
— U borbi protiv četnika poginuo instruktor PK KPJ za Srbiju i partijski rukovodilac Požarevačkog NOP odreda Čedomir Vasović Cedo, narodni heroj.
— Us. Sušici (kod Valjeva), u borbi protiv nemačkih vojnika, nedićevaca i četnika, poginuo politkomesar partizanskog bataljona Tamnavskog NOP odreda Rajko Mihajlović, narodni heroj.
— Na terenu Rasine poginuo borac Rasinskog NOP odreda Velizar Stanković Veca, narodni heroj.
— Po dolasku bugarskog 1. okupacionog korpusa nemačka 717. divizija se sa prostorije Leskovac, Kruševac, Jagodina (sada: Svetozarevo), Zaječar pomerila na zapad i izvršila smenu nemačke 113. divizije u dolini zapadne Morave.